

& quilibet exactor Decimarum potest prohibere domino fructuum, ne illos asportet, nisi ipse vel alius suo nomine adit, Cancr. n. 7. ubi plures. Quae omnia, seclusa consuetudine contraria, procedunt.

- 104 Observandum est, ex decimis personalibus deducendas esse pro rata expensas in artificio, vel negotiatione factas, ita ut solum ex lucro praestentur.
105 Ex aliis non utique, sed omne quod provenit ad Decimam computatur, c. non est 22. cap. pastoralis 28 c. cum non sit. 33. de Decim. Lessi. lib. 2. c. 39. dub. 1. num. 16. Tusch. supra conclus. 63. numer. 1. 2. Molfesi. tract. 6. cap. 4. n. 41. Valenc. tom. 3. disputat. ultim. quest. 1. punct. 3. Vazquez in pu. cu. tractat. de benefi. §. unic. dub. 6. numer. 52. Monet. capit. 6. quest. 4. conclus. 1. 3. Rebus. quest. 11. Suarez c. 33. 35. Marefcot. lib. 2. cap. 108. numer. 15. 16. Capyc. decis. 20. n. 3. 5. 12. Barbof. dist. capit. 26. §. 1. numer. 34. cum leqq. ubi rationem reddit differentiae inter Decimas praediales; & personales quoad deductionem expensarum; Peti. Barbof. in l. fructus ex num. 106 ff. solut. matrim. Sed consuetudine posse introduci, ut ex p. ad albus decimis impenae deducantur, docet Aug. Barbof. numer. 38. Quae expensae sint ex personalibus Decimis detrahendae, explicat Suar. dist. cap. 33. in fin. ubi ait, id esse deducendum duntaxat quod occasione artificii, aut negotiationis impensum fuerit, non tamen ipsius negotiatoris alimenta, illi etiam nihil agenti, necessarii.
107 Cumque computatio luci facienda sit in fine cuiusque anni, habenda est ratio compendii, & dispendii, ut sit in uno negotio amissum est, quod in alio quaesitum; nihil Decimarum nomine debeatur, Suar. cap. 37. numer. 4.

Verf. Decimo his omnibus animadversis.

- 108 Communis conclusio est, quadraginta annorum usum sufficere ad inducendam consuetudinem, quoad Decimarum exemptionem, Marefcot. dist. capit. 95. numer. 29. Monet. capit. 5. numer. 103. Bonacin. qui multos laudat punct. 5. numero sexto, Suar. capit. 13. numero tertio, Guttier. numer. 65. Lessi dist. lib. 2. capit. 6. dub. 14. numer. 47. licet Molina de just. & jur. tom. 1. disputat. 75. & Tondut. d. dist. quest. 72. num. 18. immemoriam usum requirant, qui in Gallia Tribunalibus, ita observari testatur.

Ibi: Nec ad consuetudinem istam etiam ei adverteretur.

- 109 Ad consuetudinis introductionem titulus, aut bona fides; non desideratur; Molin. de primogen. libr. 2. cap. 6. numer. 55. Suar. capit. 13. numer. 1. 8. Bonacin. tract. de leg. d. sp. 1. quest. 1. punct. ult. §. 3. numer. 45. Guttier. dist. quest. 21. num. 66. Didac. Perez supr. colum. 205. Verf. Praeterea; Barbof. in collectan. ad cap. fin. de consuetud. in fin. Delbene supra, tom. 1. cap. 8. dubi. 29. sect. 3. num. 5. & notatur communiter in dist. cap. fin. de consuet.

Ibi: Unde maxime ad hoc conducit scire.

- 110 Plures differentiae inter consuetudinem, & praescriptionem inveniuntur. Prima est, quod consuetudo non inducitur nisi per Communitatem, per privarum vero praescribi potest. Secunda, per consuetudinem acquiritur jus toti Communitati, per praescriptionem ipsi possidenti privato, Tertia, con-

suetudo est quid juris, quatenus legis vicem obtinet l. de quibus 32 ff. de legib. Praescriptio quid facit, quia jus non facit. Quarta, consuetudo abrogat legem; Praescriptio non utique. Quinta, in praescriptione bona fides requiritur, in consuetudine non desideratur. Sexta, ad consuetudinem intervenire debet consensus saltem tacitus Principis, cujus legi derogatur, ad praescribendum non est necesse ut ille consentiat, cui nocumentum ex praescriptione generatur, de quibus; & aliis differentiis videndi sunt Tondur. dist. quest. 72. n. 9. Suar. cap. 5. n. 19. & c. 13. a num. 5. Bonacin. ubi proxime, Barbof. in dist. cap. fin. num. 11. D. Covar. in regul. possessor. part. 1. §. 3. num. 2. Salas de leg. d. ff. 9. sect. 1. num. 61. 7. 8. & sect. 5. num. 45. 50. 54. Rebus. dist. quest. 13. Guttier. numer. 69. Joar. Fabi in §. ex non scripto, l. ff. de jur. natur. n. 5. Menoch. cons. 1092. num. 2. Cardin. Tusch. lit. C. conclus. 801. Delbene supr.

Verf. Undecimo attende & diligenter.

Haec sententia etsi valde communis sit, ut constat ex laudatis per Guttier. num. 38. rejicitur a Theologis, & non paucis juris Interpretibus, ut Suar. dist. cap. 12. num. (ubi D. Covar. in praesenti expressim impugnat aens, hanc consuetudinem damnandam non esse, etsi laudabilis non sit) Tondut. d. cap. 72. num. 12. Abulens. sup. Matib. cap. 23. quest. 63. Menchac. dist. libr. 2. illustr. cap. 89. num. 8. §. quid dicendum, Rebus. d. dist. quest. 13. num. 43. 44. Delbene dist. dubit. 29. sect. 3. & sect. 7. num. 2. Barbof. dist. cap. 26. §. 3. n. 64. Sot. dist. lib. 9. quest. 4. art. 1. col. antepenult. Ratio est, nam ut saepe diximus, sustentatio ministrantium spiritualia, jure naturali, ac divino debetur; sed quod per Decimas praestetur, jure Ecclesiastico statutum est, contra quod potest consuetudo praevaleare; dist. cap. fin. ubi notant Interpretes, de consuet. Unde si per primitias; oblationes, aliumve modum ministris illis alimenta sufficienter exhibeantur, juris naturalis obligationi satisfit; neque ita datur nimia secularium exemptio, aut deficit cognitio Sacerdotibus debita, siquidem modus duntaxat contributionis immutatur: sic consuetudo non solvendi Decimas, pluribus in locis Germaniae, Italiae, Graeciae, & Galliae observatur, sed constituta est quantitas certa fructuum, vel pecuniae quotannis Ecclesiae solvenda; testantur Tond. sup. num. 4. 6. 12. Panormitan. in cap. in aliquibus, num. 8. verf. Alii fuerunt in opinione de Decim. Fillius. questio. moral. tom. 2. cap. tract. 28. cap. 7. num. 152. Menchac. controversiar. libr. 2. cap. 89. num. 8. Monet. quest. 4. num. 97. Suar. supr. num. 8. Or mauder. tract. de Decim. cap. 6. num. 3.

Est tamen pro D. Covar. non leve fundamentum ex traditis per eundem Suarez cap. 14. num. 10. ubi docet, non posse Pontificem legem Decimarum tollere, etiam relicta Clericis congrua sustentatione, quod tenent etiam C. still. cap. 10. num. Guttier. dist. cap. 21. num. 30. Monet. cap. 5. num. 53. Navar. de redditi. Ecclesiast. quest. 1. num. 57. Lessi. de just. & jur. lib. 2. cap. 39. dubi. 41. Pat. Vazquez in opuscul. tit. de benefi. cap. unic. §. 1. dub. 1. Tusch. lit. D. conclus. 62. num. 11. quoniam Spiritus Sanctus, a quo Pontificia regitur potestas, non permittet eum in tantum errore incidere in detrimentum totius status Ecclesiastici, quandoquidem Sacerdotes non ita decenter se gererent, subsidium pauperibus deficeret, & Divinus cultus irreverenter negligetur. Igitur, quod

- quod ita perniciosum est, & irrationabile, nulla poterit consuetudine introduci; ut omnes in d. c. fin. de consuetud. praemittunt.
113 Sed responderi potest talem consuetudinem approbatam per tacitum Pontificis, ac eorum, quorum interest consensus, non esse irrationabilem judicandam, cum aliis modis possit tantum ratione ministerii spiritualis erogari, quantum per Decimas exhiberetur; aut saltem quod sufficiat, ut absurda superius considerata vitentur. Praeterea quoties Pontifici expedire visum fuerit, non obitante quacunque consuetudine, poterit denuo Decimas, vel opus aliud aequivalens fidelibus imponere, quoniam huic potestati; quae est penes Ecclesiam, nulla consuetudo valet derogare; Suar. dist. c. 12. num. 11. Lessi dist. lib. 2. c. 39. dub. 5. n. 25.
114 Delbene dist. sect. 7. num. 1. 2. Quare consuetudo haec sustinetur, quia nullum ex ea sequitur Ecclesiae dispendium, siquidem facile potest reparari: at si Pontifex Decimarum tollerere praecipit, neque alias provideret statui Ecclesiastico de necessariis ad ejus decentiam, pauperum subsidium, & cultus Divini debitum obsequium, nullum superesset auxilium, & sic Ecclesia graviter patere- tur. Tandem doctrina Suar. & aliorum, supra tradita procedit, cum in universum Decimarum praecipitum tolleretur, non tamen cum in aliqua Provincia Pontifex concederet justis de causis, ne Decimae solverentur, ut multis Auctoribus, & exemplis adductis probat Castill. ubi proxime. Quare consuetudine etiam fieri licitum potest, ne Decimae in aliquo loco tribuantur, data Ministris Ecclesiae alioqui congrua sustentatione.

Ad Num. 9.

- 115 Summus Pontifex suo privilegio eximere a solutione Decimarum potest; ita tenent Guttier. a n. 23. Rebus. dist. questio. 13. num. 105. cum aliis Belluga in specu. Princip. rubric. 13. §. tractemus, n. 36. Anne. Robert. lib. 3. rer. judicat. c. 1. fol. 552. Suar. dist. c. 14. n. 10. Monet. c. 5. n. 46. Lessi. libr. 2. c. 39. dub. 5. Fagund. sup. praecipit. 5. lib. 2. c. 4. n. 1. Pialec. in prax. Episcop. part. 2. c. 463. Castill. c. 10. n. 7. Menoch. cons. 276. n. 1. Quod est intelligendum, relicta Parocho congrua sustentatione, Guttier. dist. c. 26. §. 3. n. 13. Azor. dist. lib. 7. c. 37. q. 6. Guttier. n. 29. Alioqui ipsi quibus remissae sunt Decimae, ad eam praestandam tenebuntur, Castill. ibidem.

Ad Num. 10.

- 116 Circa hoc variæ sunt DD. opiniones. Alii praescriptionem omnino excludunt, & est communis Canonistarum sententiam, Decimas, etiam quoad quotam, esse de jure divino. Alii distinguunt inter praediales, & personales, admittentes descriptionem quoad has, non quoad illas. Alii rejiciunt praescriptionem quoad totum, non quoad partem, sive quotam, Alii Clericis, caeterisque Ecclesiasticis personis permittunt praescriptionem, laicis non utique: sed verius, ac receptius est, quod in praesenti docet D. Covar: scilicet tam Ecclesiasticos, quam laicos posse eximi praescriptione etiam in totum a decimarum solutione per quadraginta annos cum titulo, aut tempus immemoriam, modo Parocho quod sufficit ad victum praestetur, Suarez cap. 12. a n. Marefcot. dist. c. 95. num. 28. cum seqq. Rebus. d. quest. 13. a n. 60. Bonacin. qui alios allegat, dist. disput. ult. quest. 5. punct. 5. n. 4. Monet. dist. cap. 5. conclus. 6. n. 114. Tondut. n. 19. cum seqq. Fontanel. de pact. nuptial. pag.

1. claus. 4. glo. 19. n. m. 39. 40. Pellizzar. supr. n. 268. Guttier. n. 6. cum aliis Menchac. dist. c. 89. n. 10. Castill. c. 3. num. 21. Balboa in c. de quarta, num. 19. de praescript. Sed ad praescriptionem Tertiarum; quae in Hispania Regibus solvuntur, immemoriam esse necessario probandam, docet Castill. n. 23. per l. 1. tit. 21. lib. 9. Recopil. & latissime c. 35. per totum, d. spuat, ubi ex n. 12. probat; majorem vim obtinere immemoriam praescriptionem, quam quadragenariam cum titulo.

Ibi: Erunt forsitan, qui etiam hac opinione recepta.

De intellectu l. si si. 7. ff. quemadmod. servi. tit. amit. Cujaci lib. 14. observat. 18. Connar. ib. 4. c. 12. a n. 19. Beron. in c. de quarta, a n. 52. de praescript. qui sane textus parum ad praesentem resolutionem pertinet, ut ex ipsius contextu patet, & D. Covar. ostendit.

Ad Num. 11.

Dubia est controversia, num servitus discontina, ut iter, actus, via, possit ordinario tempore decem, vel viginti annorum praescribi, aut requiratur tempus immemoriam? de qua Parlador. quotidianar. lib. 1. c. 1. §. 2. per tot. Morla in empor. jur. tit. 6. quest. 4. n. 1. & seqq. Fach. n. libr. 8. controvers. c. 22. Canc. r. variar. part. 7. c. 4. a n. 46. Barbof. in collectan. ad c. cum Eccl. sita Sarina n. 20. verf. In eadem glossa, de caus. possess. & propriet. Duaren lib. 1. d. spuat. c. 34. & alii; quos refert & sequitur Eman. Suar. in adit. ad Anton. Gomez variar. tom. 2. c. ultim. n. 27. verf. Servitus vero realis, i. P. Qui omnes excludunt differentiam inter servitutum continuam, & discontinuam, quoad tempus ad praescribendas illas necessarium; etsi communiter receptam faciantur; & conitat ex Ant. Gomez ubi proxime, Padilla in l. 2. c. de servitut. & aq. Castill. d. usufruct. ca. 68. a n. 7. Tusch. tit. 8. conclus. 224. Tondut. quest. civil. ca. 48. a n. 45. Cujac. ad l. sequitur, §. l. bertarem ff. de usucap. Ant. Govean lectio. juris var. lib. 1. c. 14. Molin. de just. & jur. disput. 70. num. 7. v. rs. Porro, Cardof. in praxi judic. verbo praescriptio, a num. 73. Sed hanc ultimam sententiam sustinendo, quod scilicet tempus immemoriam desideretur, dubitatur, an sit necessaria scientia, & patientia ejus, contra quem praescribitur? In quo sunt duae communes sententiae, de quibus per Castill. ca. 28. ex n. 4. & negativam partem amplectitur cum innumeris. Similiter disputatur, num sit opus ad praescriptionem immemoriam negativarum servitutium quod intercedat prohibitio, vel interpellatio? & negative post longam disputationem resolvit Castill. cap. 29. numer. verf. Ex his, cum Avendañ. de censib. cap. 8. num. 23. 24.

Ibi: Ab omnibus tamen receptum est.

Ufus fructus omni jure decem, vel viginti annis praescribitur, Anton. Gomez supra, n. 26. verf. Servitus vero mixta. Avendañ. in ca. 1. Correstor. n. 20. Padilla supr. num. 24. verf. Quirium, & numer. 30. Gomez Vaio in praxi capit. 24. n. 174. Castill. dist. capit. 68. numer. 7. Balb. praescript. part. 4. princip. quest. 2. num. 6. cum aliis.

Verf. Sed quia in hoc ipso capite.

Si sententia Parladorii, Suar. & aliorum nuper tradita admittatur, quae sane solidis nititur fundamentis,

